

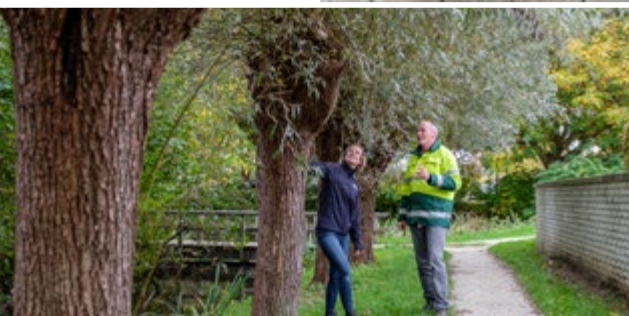
ROVISIE

'IN HARDENBERG
WONEN ECHE
#TERUG-
WINNAARS'

EEN
BUITENRUIMTE
WAAR HET LEUK EN
ONTSPANNEN
VERBLIJVEN IS

SNEEUW,
GLADHEID EN
VEILIGE WEGEN:
EEN VAK APART

WERKVOOR-
BEREIDING IS
KLAAR VOOR HET
WERK IN DE
BUITENRUIMTE

VAN EN VOOR GEMEENTEN / INWONERS BEREIKEN EN BEWEGEN / FRUITBOMEN OP BEDRIJVEN-
TERREINEN ALS WAPEN IN DE BIODIVERSITEITSCRISIS / PROJECTTROTTS / DIFTAR EN OMGEKEERD
INZAMELEN; 'SLECHTS' EEN MIDDEL OM EEN CIRCULAIR DOEL TE BEREIKEN / VEILIG WERKEN BIJ ROVA
/ CIRKELWAARDE / WERKVOORBEREIDING IS KLAAR VOOR HET WERK IN DE BUITENRUIMTE

Verbonden ■ Vakmanschap ■ Vooruitstrevend

Inhoudsopgave

Redactie
NV ROVA Holding

Teksten
ROVA
MCM tekst

Fotografie
Rick Meinen Studio
Rick Kloekke Fotografie

Vormgeving
VILLA5

Drukwerk
Koninklijke
Van der Most BV

Van en voor gemeenten	
<i>Voorwoord</i>	03

Inwoners bereiken en bewegen	
<i>Over ROVA</i>	04

“Een veilig en efficiënt laad- en losproces”	
<i>Projecttrots</i>	07

Fruitbomen op bedrijventerreinen als wapen in de biodiversiteitscrisis	
<i>Inspirerend voorbeeld</i>	08

Sneeuw, gladheid en veilige wegen: een vak apart	
<i>Partnerverhaal</i>	10

“Een duurzaam en circulair hekwerk”	
<i>Projecttrots</i>	13

Diftar en Omgekeerd inzamelen; ‘slechts’ een middel om een circulair doel te bereiken	
<i>Landelijke ontwikkelingen</i>	14

Een buitenruimte waar het leuk en ontspannen verblijven is	
<i>Gemeente Zwartewaterland en ROVA om tafel</i>	16

“Vragen en doorvragen”	
<i>Projecttrots</i>	19

Veilig werken bij ROVA	
<i>ROVA in beeld</i>	20

In Hardenberg wonen echte #Terugwinnaars	
<i>Gemeente over ROVA</i>	22

Pilot met recycling van luiers en incontinentiemateriaal	
<i>CirkelWaarde</i>	25

Werkvoorbereiding is klaar voor het werk in de buitenruimte	
<i>Blik op de toekomst</i>	26

Wilt u reageren?

U kunt met tips, reacties en vragen bellen met (038) 427 37 35 of mailen naar voorlichting@rova.nl.

Van en voor gemeenten

Doordat ik de vorige keer vol trots de jubileumuitgave van de Roversie aan u heb gepresenteerd, kan ik natuurlijk niet verzuimen om in deze editie terug te kijken naar de jubileumbijeenkomst van 29 september. Velen van u heb ik gesproken tijdens deze middag. Ik wil u allen nogmaals danken voor uw interesse en uw oprechte deelname tijdens het inhoudelijke gedeelte van de middag. Het feit dat we live deze middag hebben kunnen organiseren, was voor velen een welkome afwisseling in het doorgaan digitale leven.

ROVA als organisatie van en voor gemeenten. Ook in deze editie van de Roversie lichten we deze verbinding weer graag toe. Zo laten we de gemeente Hardenberg aan het woord over ROVA rondom het project #Terugwinnaars en staan we stil bij de samenwerking op het gebied van beheer buitenruimte met de gemeente Zwartewaterland. Deze samenwerking loopt nu alweer drie jaar en het is goed om eens te analyseren hoe dit proces is verlopen en wat we wellicht in de toekomst nog met elkaar willen verbeteren.

Ook besteden we in deze editie aandacht aan onze kernwaarden: verbonden, vooruitstrevend en vakmanschap. Dit doen we in de rubriek Projecttrots. Trots mogen we zijn op wat de gemeenten bereiken. Dat blijkt ook uit het artikel over diftar en omgekeerd inzamelen, in de rubriek Landelijke ontwikkelingen. Onze inzamelsystemen werken en dragen bij aan circulariteit. Maar, we kunnen het niet alleen. Daarop zoomen we op pagina 14 verder in.

Kenmerkend voor de activiteiten die wij als ROVA uitvoeren is dat deze niet zonder risico's zijn. Vandaar dat veiligheid op nummer 1 staat in onze bedrijfsvoering: wij werken veilig of wij werken niet. We laten u graag zien hoe we dit doen en wat hierbij komt kijken.

Deze onderwerpen samen met andere mooie artikelen vormen deze editie van de Roversie. Ik wens u veel leesplezier.

Voor nu rest mij nog u te danken voor de samenwerking in 2021. Ik wens u plezierige feestdagen en zie u volgend jaar graag weer terug. ■

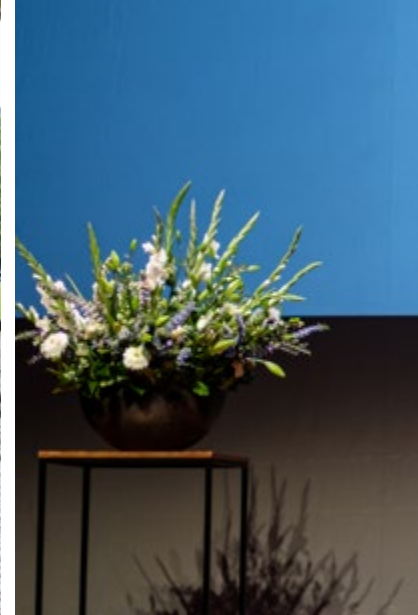
Roger Beuting
Algemeen directeur

OVER ROVA

Inwoners bereiken en bewegen

Wat heeft een politieke verkiezingscampagne gemeen met het verminderen van afval? Het antwoord: beide beginnen met een kleine stap, met een paar mensen, wat vervolgens uitgroeit tot een maatschappelijke beweging. Tijdens de jubileumbijeenkomst van ROVA op 29 september, in het Zwolse Theater De Spiegel, deelden twee experts hun tips en trucs met ROVA-gemeenten.

“Met 400 vakbekwame collega’s, die werken voor bijna één miljoen inwoners, kijkt ROVA al 25 jaar lang vooruit naar mogelijkheden om taken en werkzaamheden beter te kunnen doen. Op het gebied van afval en grondstoffen en in het beheer van de buitenruimte.” Met die woorden trapt ROVA-directeur Roger Beuting de bijeenkomst af. De inwoner is daarbij cruciaal. Of het nu gaat om duurzame energie, klimaatadaptatie, biodiversiteit of het terugdringen van afval. Tijdens deze bijeenkomst vertellen twee experts over het bereiken en bewegen van inwoners.

Reinier van Lanschot, co-president van de politieke beweging Volt Europa, komt aan het woord over het bereiken van nieuwe doelgroepen. En Reint Jan Renes, lector Psychologie voor een Duurzame stad, licht toe hoe gedragspsychologie wordt benut om inwoners te motiveren om duurzamere keuzes te maken.

Reint Jan Renes

OVER ROVA

Roger Beuting opent de bijeenkomst

Van 'couch potato' naar leider

"Verandering is niet één grote stap van één persoon. Verandering is: duizenden kleine stapjes, gezet door duizenden mensen', die quote, van Laurens Dassen van Volt Nederland, slaat de spijker op zijn kop, vindt Van Lanschot. "Om een verandering teweeg te brengen, heb je dus vele mensen nodig. En dan is de vraag, hoe maak je van mensen die lui op de bank pizza zitten te eten, enthousiaste juichende inwoners?", begint hij zijn betoog. "Ik weet hoe het werkt, want ik was voorheen zelf zo'n 'couch potato'. Totdat een vriend me meevroeg naar de bijeenkomst van 'een nieuwe Europese beweging'. Die directe benadering haalde mij over om mee te gaan en me actief in te zetten voor maatschappelijke vraagstukken."

Hoe weet Volt haar doelgroep te activeren? "Het begint bij de 'story of self'", zegt Van Lanschot. "Wat is voor jou belangrijk? Neem bijvoorbeeld klimaatverandering, of in mijn geval: iets doen tegen het groeiende nationalisme. Waarom maak jij je daar zorgen om? Dat leidt naar de 'story of now', over waarom het belangrijk is om nú iets te doen. Met die urgentie wordt het vervolgens een verhaal van ons allemaal, 'the story of us'. En daarmee creëer je een community. Binnen die gemeenschap kan ieder een leider zijn. Dus er staat niet één leider boven de beweging, de beweging wordt gevormd door leiders."

Niet het probleem, maar de oplossing centraal

Een andere belangrijke factor om mensen in beweging te krijgen, is hen helpen het juiste gedrag te vertonen, kaart Reint Jan Renes aan. "Want, ergens bewust van zijn en ernaar handelen, dat zijn twee verschillende dingen. Mensen zeggen 'ik vind het heel erg van Antartica', maar ze kopen geen ledlampen. Net als mensen die weten dat ze te dik zijn, maar ongezond eten. We schuiven heel gemakkelijk zaken voor ons uit, terwijl we weten dat we actie moeten ondernemen."

"Focus je op het gedrag. Niet op het probleem, dat voor mensen vaak erg abstract is."

Wat is dan de sleutel om acties van morgen naar vandaag te verhuizen? "Focus je op het gedrag. Niet op het probleem, dat voor mensen vaak erg abstract is."

Daarnaast moeten mensen de capaciteit, de motivatie en de gelegenheid hebben om het goed te doen. "Dus de kennis, kunde en vaardigheden. Ten tweede moeten mensen het willen. En ten derde moet het gedrag worden ondersteund door regels en handhaving. Vergelijk het met de lockdowns. Mensen bleven pas weg uit het centrum toen de winkels werden gesloten."

Reinier van Lanschot

Een beweging van ons allemaal

Van Lanschot en Renes gaan onder leiding van dagvoorzitter Sofie van den Enk in gesprek met Fatma Koşer Kaya en Bart Porskamp, wethouders van respectievelijk Amersfoort en Oost Gelre. In dit rondetafelgesprek komt ook de rol van de producenten en de (lokale) politiek aan bod. "Niet-herbruikbare verpakkingen, daar moeten we mee stoppen", zegt Koşer Kaya. "Op de grotere thema's moeten Europa en het Rijk regie pakken", vult Porskamp aan. Het publiek in de zaal benadrukt dat producentenverantwoordelijkheid ook onmisbaar is in de transitie naar een circulaire economie. Dat werkt beter dan wanneer je het als gemeente alleen doet, luidt de mening van de meerderheid.

Eigenaarschap

Een belangrijke les uit de middag is: enerzijds het gewenste gedrag mogelijk maken, anderzijds zorgen dat het een beweging wordt van ons allemaal. ROVA en haar gemeenten zijn daar volop mee bezig: we maken het goede gedrag mogelijk, we communiceren en we belonen als het goed gaat. Maar niet iedere inwoner is daarvoor even gevoelig. Wat we uit de middag meenemen is dat iedereen samen eigenaar is van het probleem. De quote die dat illustreert luidt: 'De grootste bedreiging voor de aarde is de overtuiging dat iemand anders haar wel gaat redden'."

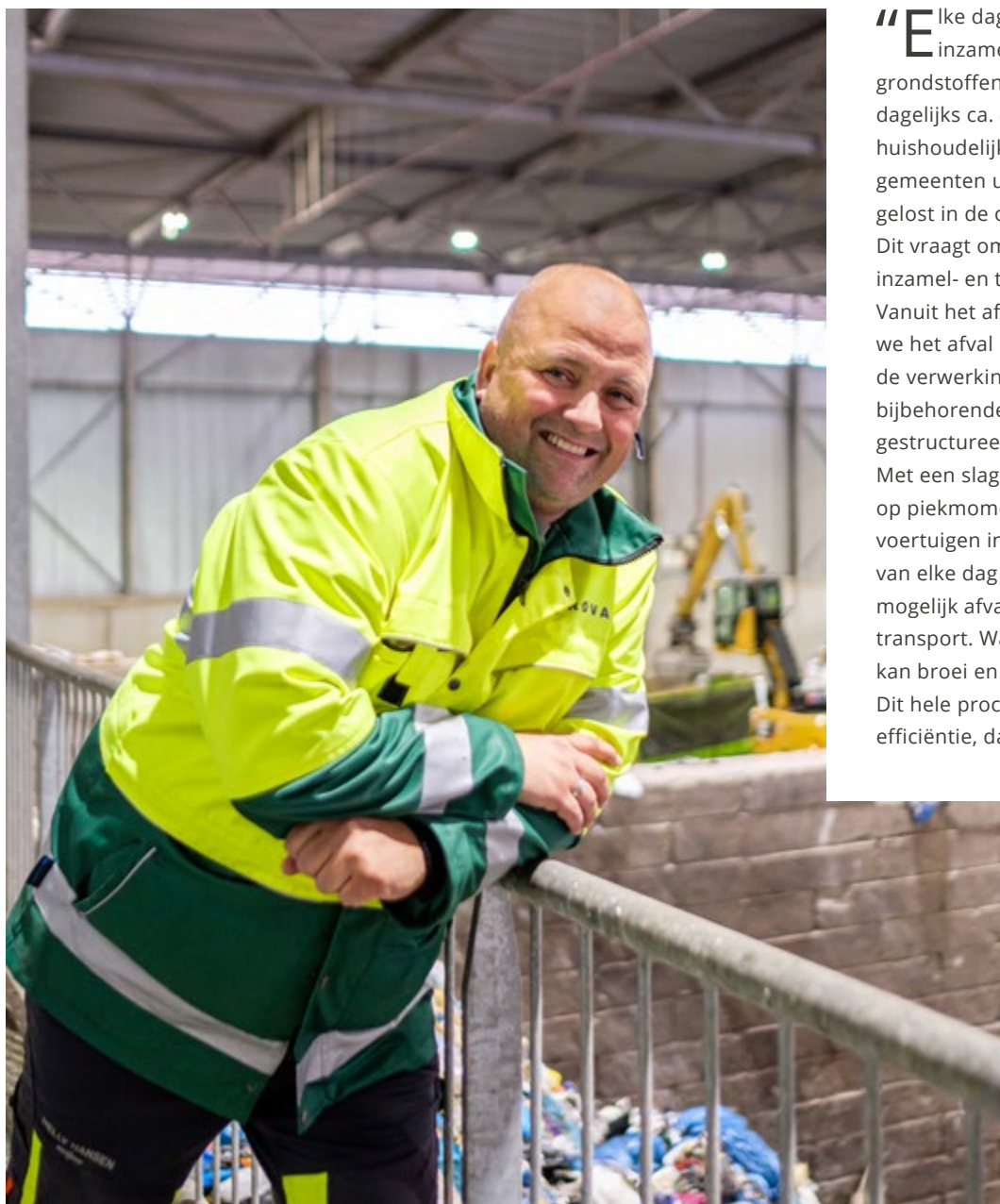
Sofie van den Enk

**"De grootste
bedreiging voor de
aarde is de
overtuiging dat
iemand anders haar
wel gaat redden"**

“Een veilig en efficiënt laad- en losproces”

“E lke dag halen onze inzamelvoertuigen afval en grondstoffen op. In Zwolle wordt dagelijks ca. 436 ton aan huishoudelijk afval van diverse gemeenten uit Regio IJssel Vecht gelost in de op- en overslaghallen. Dit vraagt om korte lijntjes met de inzamel- en transportplanning. Vanuit het afvalverdeelplan laden we het afval in voor transport naar de verwerkingsbedrijven. Ik laat de bijbehorende verkeersbewegingen gestructureerd en veilig verlopen. Met een slagboom controleren we op piekmomenten het aantal voertuigen in de hal. Aan het eind van elke dag moet er zoveel mogelijk afval klaarstaan voor transport. Want: als afval lang ligt, kan broei en zelfs brand ontstaan. Dit hele proces van veiligheid en efficiëntie, daar geniet ik van.” ■

**Ronald
Kisjes**

Terreinchef op-
en overslaghal

Verbonden ■ Vakmanschap ■ Vooruitstrevend

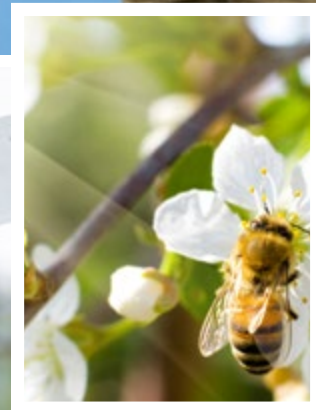
Fruitbomen op bedrijventerreinen als wapen in de biodiversiteitscrisis

'Vergroen(t)en', dat is wat Christiaan Kuipers doet met zijn stichting Straatboer. Met bomen en struiken, waar in veel gevallen groenten en fruit aan groeien, maakt hij de buitenruimte op vooral bedrijventerreinen groener. Iedere plant die de grond in gaat – van tomaten en pepers tot zonnebloemen en fruitbomen – draagt bij aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en bewustwording rondom voedsel. Het planten doet de stichting met onder meer vrijwilligers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Kuipers komt uit Blauwhuis, een dorpje in Friesland. "Op het platteland groeide ik op en mijn ouders gaven hun groene vingers door aan mij. Als kind werkte ik al mee in hun groentetuin", vertelt Kuipers. Later studeerde hij Ecologie & Evolutie en Energie & Milieukunde. Zijn studies hielpen hem om zijn eigen ervaring te onderbouwen met theorie: "De natuur draagt bij aan rust en welzijn. De structuren van de natuur – bijvoorbeeld de variatie in bladeren of vertakkingen van bomen – brengen mensen tot rust. Het herstel in ziekenhuizen gaat sneller als patiënten uitzicht op bomen hebben. En de productiviteit op kantoor is groter na een wandeling door een groen gebied dan door een versteend gebied."

Christiaan Kuipers

Concurreren met groen

Met die inzichten enthousiasmeert Straatboer momenteel voornamelijk bedrijven om het terrein rond hun gebouw te vergroenen. “Bedrijven moeten in deze krappe arbeidsmarkt concurreren om werknemers. Een inspirerende en groene omgeving maakt een bedrijf aantrekkelijker. Vaak is dat heel makkelijk te realiseren, want ieder bedrijf heeft wel een strook ‘ongebruikte’ bestrating of een grasveld langs het gebouw. Met een stuk van 1,5 meter breed en 25 meter lang, kunnen we al aan de slag. Wij kunnen het omtoveren tot minivoedselbosjes of een buitenwerkplek met picknickbanken onder fruitbomen”, zegt Kuipers.

“Een inspirerende en groene omgeving maakt een bedrijf aantrekkelijker.”

Flora en fauna

“Bovendien heb je met groen op je terrein minder hittestress, een betere afvoer van hemelwater en het trekt ook nog eens bijen, insecten en andere kleine dieren aan”, voegt Kuipers toe. De juiste leefomgeving is volgens hem voor flora en fauna net zo belangrijk als voor mensen. “We zitten in een biodiversiteitscrisis. Er zijn soorten die steeds minder voorkomen. Daardoor dreigt het ecosysteem in te storten.”

Gelukkig klopten al tientallen bedrijven aan voor vergroening. Het team van vrijwilligers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt heeft het afgelopen jaar onder andere bij 20 bedrijven in Zwolle, Deventer en Almelo in totaal 200 bomen gepland.

Met het planten houdt de bijdrage van Straatboer niet op. “We helpen bedrijven ook met hun communicatie. Zodra de appels, pruimen en peren rijp zijn, vullen we de fruitschaal in de bedrijfskantine met fruit van eigen erf.

“Wij kunnen bestrating omtoveren tot minivoedselbosjes”

Op het intranet van het bedrijf vertellen we wat er geplant is en waarom. En bij de fruitbomen plaatsen we QR-codes die leiden naar onder meer recepten met het betreffende fruit”, vertelt Kuipers.

Wilde bloemen

Zijn visie op vergroening verspreiden, is het persoonlijke doel van Kuipers. “Ik nodig gemeenten en bedrijven uit om contact op te nemen. Vergroenen is niet duur. We zijn nu bijvoorbeeld net van start gegaan met een nieuw initiatief. Daarmee roepen we bedrijven op om aan de buitenzijde van het erf, inheemse boompjes en struiken te planten, eventueel in combinatie met fruitbomen. Ook kan men in het voorjaar en de zomer de buitenste rand van zijn bedrijfskavel niet maaien, zo komen er wilde bloemen op. Wat een verschil voor de biodiversiteit als insecten op die manier een kans krijgen.” ■

DTN

Mark Alblas

PARTNERVERHAAL

Sneeuw, gladheid en veilige wegen: een vak apart

“Een nat washandje buiten aan de waslijn. Dat was vroeger de graadmeter voor vorst. Bevroor het washandje, dan was het tijd om de wegen te strooien”, vertelt Klaas Dros, meteoroloog bij DTN, voorheen bekend als Meteo Consult. “Maar, dat washandje heeft niks te maken met de temperatuur van het wegdek.” Gevaarlijk dus. Anno 2021 heeft ROVA in samenwerking met DTN een innovatief en nauwkeurig systeem voor het voorspellen en voorkomen van gladheid op de wegen.

“DTN is gespecialiseerd in het maken van weersverwachtingen, voor verschillende markten”, zegt Mark Alblas, accountmanager bij DTN. “We begeleiden bijvoorbeeld de scheepvaart. Hebben ze wind mee of tegen? Kan het schip veilig de andere kant van de plas bereiken? En is er een alternatieve route mogelijk, die met behulp van de wind minder brandstof vraagt? En Gasunie wil van ons weten of

we een koude of warme winter krijgen, om overal in Nederland voldoende gasdruk te garanderen, zodat verwarmingssystemen blijven werken. ROVA helpen we op het gebied van gladheidsbestrijding.”

Consequenties van het weer

Weer even terug naar het washandje. Vorst en gladheid, het is een vak apart. Het kan namelijk -10

graden Celsius vriezen, maar niet glad zijn op de wegen. En andersom; het kan al glad zijn zonder dat de luchttemperatuur onder de 0 graden is. Het heeft alles te maken met de hoeveelheid vocht in de lucht én de temperaturen laag bij de grond. Op het wegdek en in de bodem daaronder.

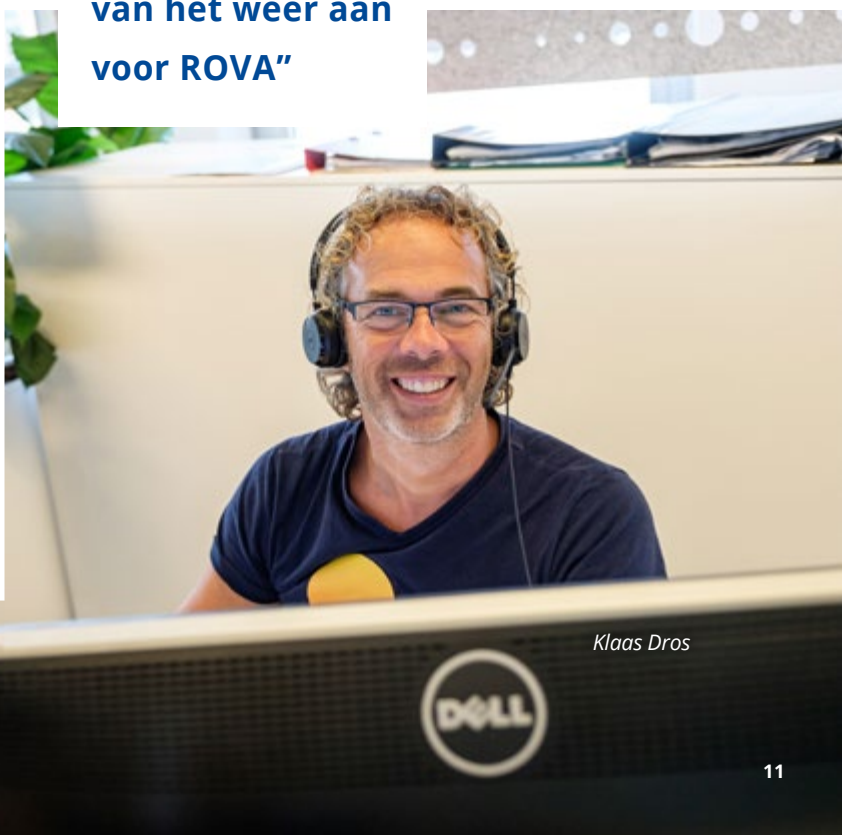
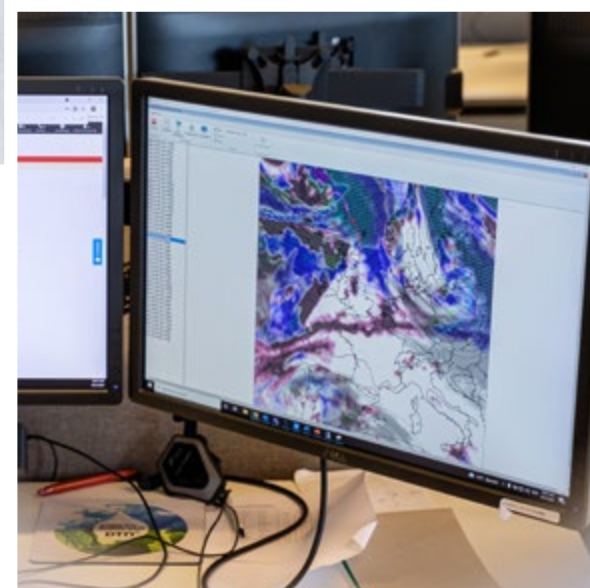
Dros: “Het is mijn werk om de consequenties van het weer aan te duiden voor ROVA.” In Amersfoort, Winterswijk en Zwolle maakt ROVA voor de gladheidsbestrijding gebruik van de expertise van DTN. “We waarschuwen ROVA minimaal twee uur voordat de gladheid begint, zodat de teams hun voertuigen klaar kunnen zetten”, zegt Alblas. “Bovendien kunnen wegbeheerders de hele dag op onze website de actuele gladheidsverwachtingen bekijken. Die worden ieder uur bijgewerkt.

Verder kan ROVA bij vragen 24 uur per dag naar DTN bellen.” De grafieken en tabellen in de app tonen temperaturen, windkracht, windrichting, soorten neerslag, gladheid en nog veel meer. Met kleuren is eenvoudig te zien of het glad kan worden. Rood bijvoorbeeld, is kans op gladheid. Ook sneeuwval is inzichtelijk. Bijvoorbeeld dat er op een bepaalde datum 29 centimeter sneeuw komt te liggen. “Dan weet de wegbeheerder al dat ‘ie zijn mannen en vrouwen zo moet indelen dat ze de sneeuw weg kunnen krijgen”, zegt Dros.

Sensoren in het wegdek

Dat DTN de adviezen zo precies en zo locatiespecifiek kan geven, is mede te danken aan een innovatief systeem met sensoren in het wegdek. Dros: “Misschien heb je ze weleens gezien langs de weg, die cilinders met groefjes erin.” Die zijn verbonden met een temperatuursensor en een vochtsensor in het wegdek en een sensor die de bodemtemperatuur meet. Ook zit er een sensor in het wegdek die meet hoeveel zout er nog ligt. Daarnaast meet de cilinder de neerslag én de luchttemperatuur en luchtvochtigheid boven de grond. Die sensoren zijn niet zomaar ergens geplaatst; we hebben in de strooiroutes

“Wij duiden de consequenties van het weer aan voor ROVA”

Klaas Dros

van

van ROVA gekeken wat de koudste locaties in de weg zijn. Als we die koudste punten aanhouden, zijn we met de gladheidsalarming altijd op tijd voor de rest van het gebied. Gemeente Zwolle en Amersfoort werken al met deze sensoren.”

Invloed weer op gladheid

Alle informatie die de sensoren doorgeven, is af te lezen op de computer. Om te zorgen dat de wegbeheerders

alle informatie ook daadwerkelijk goed kunnen interpreteren, verzorgt DTN trainingen. Alblas legt ROVA-medewerkers uit hoe ze het gladheidsmeldsysteem online kunnen aflezen. Dros legt uit hoe het weer de gladheid beïnvloedt. “Neem bijvoorbeeld mist. Als het mistig en koud is, is het dan glad op de weg? Mensen denken vaak van wel. Maar de warmte in de bodem kan ervoor zorgen dat de wegdektemperatuur niet onder het vriespunt komt en mist houdt de warmte vast. Daarom zie je bijvoorbeeld vroeg in het najaar dat bruggetjes - die natuurlijk geen bodemwarmte hebben - wél glad zijn, maar de weg niet. Het weer is ontzettend interessant en het is leuk om de medewerkers van ROVA ermee te helpen.” ■

“We helpen ROVA op het gebied van gladheidsbestrijding”

Hans Middelkamp bij sensor in het wegdek

“Een duurzaam en circulair hekwerk”

“In opdracht van de gemeente Winterswijk moest een toegangshek tot een bospad worden vervangen. Mij werd gevraagd het nieuwe hek te maken. We besloten om hout te gebruiken van door ROVA gekapte zieke eiken. Hiervan zaagde de plaatselijke houtzagerij balken en palen, die ik verwerkte tot een hekwerk. Met mijn motorzaag gaf ik alles vorm; zo maak ik privé ook houten beelden. Je herkent mijn werk aan mijn initialen. Omwonenden gaven me veel complimenten voor het nieuwe hek. Ik ben trots op het resultaat: een mooi, duurzaam en circulair hekwerk.” ■

**Johnny
ten Thije**

Senior
medewerker
civiele ploeg (BBR)

Verbonden ■ Vakmanschap ■ Vooruitstrevend

Diftar en omgekeerd inzamelen, 'slechts' een middel om een circulair doel te bereiken

De inzameling van afval en grondstoffen - en het daarbij behorende gemeentelijke afvalbeleid - is een terugkerend onderwerp in de media. Vaak is de toon negatief; 'er wordt veel van inwoners gevraagd en de systemen boeken niet altijd resultaat'. Deze kritiek is wat ROVA betreft onterecht en strookt niet met wat gemeenten hebben bereikt. Tijd voor nuancering.

ROVA zamelt al een kwart eeuw afval en grondstoffen in. Minder verspilling van natuurlijke grondstoffen en betere benutting van ingezamelde grondstoffen waren daarbij altijd al de uitgangspunten. ROVA is onlosmakelijk verbonden met de circulaire economie. Gemeenten hebben de zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval. Hoe dit wordt georganiseerd, bepalen zij zelf, maar milieurendement, financiën en service staan centraal. Hierop ontwikkelde ROVA samen met gemeenten verschillende beleidsinstrumenten, zoals diftar en omgekeerd inzamelen, om inwoners te stimuleren afval te scheiden en anders te consumeren. Met succes, want ROVA-gemeenten behalen mooie resultaten. Inwoners van diftar-gemeenten produceerden in 2019 gemiddeld 64 kilo restafval, terwijl dit in gemeenten zonder diftar 182 kilo was. Tegelijkertijd is het percentage gescheiden aangeboden herbruikbare grondstoffen in ROVA-gemeenten gestegen naar 82 procent, ten opzichte van 62 procent landelijk.

Ingeburgerd

De meeste Nederlanders zijn grootgebracht met thuis afval scheiden. Uit onderzoek blijkt dat maar liefst 83 procent van de Nederlanders dat doet. Oud papier houden we apart, glas brengen we naar de glasbak, 'oude' kleding naar de kringloop of textielinzamelaar en groente-, fruit- en tuinafval in de groene container.

Aandachtspunten

Naast de goede resultaten zijn er aandachtspunten. Naast het verminderen van de totale hoeveelheid restafval is het in de transitie naar een circulaire economie belangrijk dat de totale hoeveelheid hergebruik en recycling verhoogt. En daar wringt het. De kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen staat in heel Nederland onder druk, ongeacht het inzamelsysteem. Wel blijkt uit onderzoek van IPR Normag dat diftar geen negatief effect heeft op de grondstoffenkwaliteit. En Learning Centre Kunststof Verpakkingen concludeert dat diftar zelfs een licht positief effect heeft³.

Kennis, capaciteit, service

Dat de kwaliteit van grondstoffen onder druk staat, heeft verschillende oorzaken. Sinds 2020 controleren voorlopers van ROVA, als onderdeel van de aanpak #Terugwinnaars, de ingezamelde grondstoffen voordat de minicontainers worden geleegd. In pmd zijn etensresten en harde kunststoffen de meest voorkomende vervuiling. Vervuilingen die thuishoren bij andere grondstofstromen en waar geen kosten aan verbonden zijn als ze correct worden gescheiden. Hierdoor lijkt de vervuiling niet vanuit kostenoverweging te ontstaan, maar vanuit onvoldoende kennis over afvalscheiding, gebrek aan opslagcapaciteit of te lage service.

‘Design for recycling’

Onze maatschappij is de afgelopen decennia veranderd. De hoeveelheid kunststof verpakkingen is explosief gestegen en ook de samenstelling van verpakkingen wordt diverser. Gemiddeld openen we dagelijks zeven nieuwe verpakkingen. Na gebruik is het afval, dat thuishoort bij pmd. Maar dat geeft geen garantie op recycling. Uit onderzoek van de Wageningen University (WUR) uit 2021⁴ blijkt dat op dit moment minder dan een derde van alle kunststofverpakkingen recyclebaar is. Daarmee lijkt het halen van de circulaire doelstellingen voor 2025 nog ver weg.

Gemeenten en hun inwoners blijken dus slechts een kleine schakel te zijn in de totale keten van productie, consumptie, afvalverwijdering en recycling. Willen we het draagvlak onder inwoners voor het scheiden van afval en grondstoffen overeind houden, dan is het belangrijk dat alle schakels in de keten op elkaar aansluiten. Voor ROVA en haar gemeenten betekent dit continue aandacht voor het verbeteren van afvalscheiding. Maar de industrie zal ook kritisch naar haar eigen rol moeten kijken en ‘design for recycling’ moeten toepassen. Indien de industrie hierin geen stappen zet, is het aan de landelijke overheid om dit af te dwingen. Want welk inzamelsysteem ook wordt toegepast en hoe goed de inwoner ook zijn best doet; een niet-recyclebare verpakking wordt uiteindelijk gewoon verbrand.

Samenwerking

Circulariteit is niet alleen afhankelijk van het inzamelsysteem. Een inzamelsysteem is slechts één

¹ Peiling Scheidingsbereidheid Nederland, NVRD Rapport, mei/juni 2018 (onderzoek Maurice de Hond)

² Diftar als beleidsinstrument bij huishoudelijk afvalbeheer, IPR Normag, 25 januari 2021

³ Samenstelling ingezameld kunststof/PMD verpakkingen Fase 2, Learning Center Kunststof Verpakkingsafval, 11 juli 2018 (Onderzoek Witteveen+Bos en de Afvalspiegel)

⁴ Recyclebaarheid Nederlandse kunststof verpakkingen: de status van 2021; WUR; april 2021

van de middelen. Daarbij is bewezen dat diftar en omgekeerd inzamelen tot op heden kwalitatief de beste resultaten geven voor onze gemeenten. Dus voor meer milieurendement moet de discussie niet gaan over inzamelsystemen, maar over samenwerking in de recyclingketen en over vervolgstappen met impact richting een circulaire economie. ■

Een buitenruimte waar het leuk en ontspannen verblijven is

Klimaatadaptatie, biodiversiteit en beleving. Die drie thema's hebben volop de aandacht in de buitenruimte van gemeente Zwartewaterland. ROVA is adviseur en uitvoerder. Eline ten Kate-Meulenbelt (groenregisseur gemeente Zwartewaterland), Antonio de Boer (projectleider gemeente Zwartewaterland) en Johannes van Huizen (teambegeleider ROVA) gaan om tafel en bespreken wat ze hebben bereikt en waar ze momenteel aan werken.

ROVA verzorgt sinds 2012 het openbaar groen in gemeente Zwartewaterland en sinds 2018 zijn de taken en verantwoordelijkheden in de buitenruimte vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst. "De gemeente ontwikkelde zich een paar jaar geleden tot regiegemeente. Meer regisseur zijn en minder zelf doen. We zijn toen om tafel gegaan met ROVA om te evalueren hoe het ging in de buitenruimte. Op basis van de evaluatie kwamen we tot de conclusie om de samenwerking te intensiveren", zegt Ten Kate-Meulenbelt.

ROVA is verantwoordelijk voor de reinigings- en groentaken, zoals het straatvegen, de kolkenreiniging, de onkruidbestrijding op verharding, het groenonderhoud en het beheer van de natuurgrasvelden op de sportterreinen in de gemeente Zwartewaterland.

Een wadi in een woonwijk

In 2019 is een plan gemaakt voor het boomonderhoud. Waar eerder alleen de takken werden gesnoeid die voor onveilige situaties zorgden of het verkeer hinderden, is er nu een complete aanpak voor het begeleiden van de bomen in hun groei. “Een boomdeskundige van ROVA heeft al onze 8.000 bomen bekeken”, zegt Ten Kate-Meulenbelt. “Daar is nu een snoeiplanning voor. Die loopt tot 2023. We werken nu samen met ROVA aan een plan voor structureel boombeheer.” Van Huizen: “In de gemeenten Winterswijk en Zwolle doen we dit al jaren zo. De kennis van daar, zetten we hier weer in.”

Doordachte inrichting

Ook op andere vraagstukken in de buitenruimte blijft ROVA een antwoord te hebben. “We doen steeds vaker een beroep op ROVA om een groenontwerp te maken. Bijvoorbeeld voor het groen in nieuwe woonwijken of voor groenstroken. Welke planten moet je kiezen? Daar heeft ROVA verstand van”, zegt Ten Kate-Meulenbelt. “Maar ook voor een complete update van parken en plantsoenen”, vult De Boer aan. “Zoals rondom de vijver Weteringallee in Zwartsluis. Daar is een betonnen pad aangelegd met daarlangs drie beweegtoestellen. ROVA heeft voor het groen een parkachtig ontwerp gemaakt, met aandacht voor biodiversiteit en natuurbeleving. Er worden (fruit)bomen en solitaire heesters geplant, een bloemenmengsel ingezaaid en een vlindertuin gerealiseerd.”

“Het doel is dat, als alles volgroeid is, je een leuke, leefbare omgeving hebt, waarin bewoners kunnen ontspannen”, zegt Van Huizen. “Ook in de toepassing van beplanting maken we weloverwogen keuzes. We kijken bijvoorbeeld naar de groeikracht. Met andere woorden, wordt een plant of boom niet zo pompeus dat je elk jaar

moet snoeien? En wat doet de inrichting van het groen met de beleving in een park of wijk?”

Klimaatadaptatie

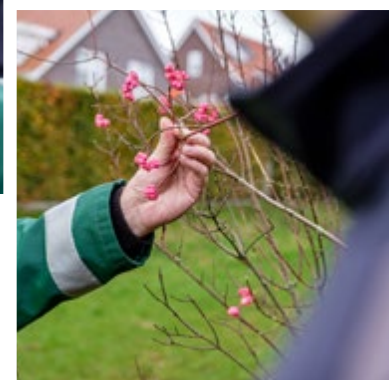
Daarnaast is er aandacht voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. “Er is, op basis van binnen- en buitenlands onderzoek en in samenspraak met de boomkwekerijsector, een lijst met zogenoemde klimaatbomen tot stand gekomen”, zegt Van Huizen. “Deze bomen zijn bestand tegen de weersomstandigheden van de toekomst, zoals langdurige droogte, extreme hitte en natte winters. Een voorbeeld van zo’n boom is de *Tilia cordata* ‘Rancho’, een linde.”

En met wadi’s, verlagingen in het landschap, wordt hemelwater opgenomen én opgeslagen of afgevoerd. Eveneens een oplossing voor de hevige regen. “We willen in de wadi’s houtachtige gewassen plaatsen, die goed tegen zowel nattigheid als droogte kunnen. Zo worden het mooie groene zones. Ferry Benjamins is bij ROVA inkoper beplanting. Hij heeft zich verdiept in planten die in wadi’s kunnen groeien”, zegt De Boer. “Komend voorjaar wordt er een proef gedaan met planten in een kleine wadi.”

“Welke planten moet je kiezen? Daar heeft ROVA verstand van”

*Deze Kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*) zorgt voor extra biodiversiteit in de wadi*

Deze Lijsterbes (Sorbus aucuparia) had zich genesteld in de knot van de knotwilg

Biodiversiteit

Om de biodiversiteit te bevorderen, plant ROVA bij voorkeur boom- en plantsoorten waar insecten op afkomen. “Zo stimuleren we het ecosysteem van de toekomst”, zegt Van Huizen. “Op verschillende plekken passen we extensief onderhoud toe. Bijvoorbeeld minder vaak maaien en gemaaid gras weghalen. Daardoor verschaalt de grond. Dat geeft ruimte aan kruiden die belangrijk zijn voor insecten.”

“ROVA ontzorgt de gemeente hierbij volledig”, merkt Ten Kate-Meulenbelt op. “Aan de hand van de nectarindex, oftewel een telling die ROVA doet en waaruit blijkt welke nectarplanten er groeien, weten we de resultaten en kunnen we bepalen welke soorten we eventueel bij willen zaaien”, zegt Ten Kate-Meulenbelt.

Hetzelfde principe geldt voor het knotten van wilgen. “We zijn aan het onderzoeken of we de wilgen gefaseerd en minder vaak kunnen snoeien”, zegt Van Huizen. “Hoe ouder de kroon is, hoe aantrekkelijker; het is een voedselbron voor vele insecten en biedt schuil- en nestelplaats voor dieren.”

Beleid en beheer

Samen met ROVA heeft Zwartewaterland in 2019 een groenbeleidsplan en in 2020 een groenbeheersplan opgesteld. “De eerste beschrijft waar we heen willen. We willen de groenstructuur behouden en versterken én vinden biodiversiteit belangrijk”, zegt Ten Kate-Meulenbelt. “Het beheersplan geeft praktische houvast.

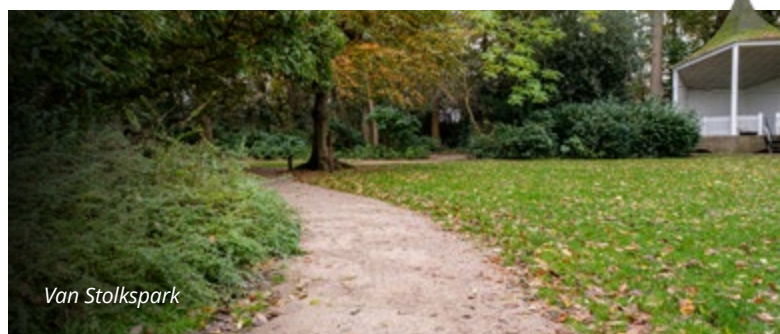
Daarin staan de acties. Bijvoorbeeld hoe we de Japanse duizendknoop bestrijden. ROVA heeft geïnventariseerd waar deze hardnekkig woekerende invasieve exoot voorkomt en beschreven welke locaties prioriteit hebben. Ook hebben we in het plan opgenomen welke verwijderingsmethode we inzetten. Bijvoorbeeld handmatig of middels elektrocutie. ROVA is ook goed in bewonerscommunicatie. Daar waar we met elektrocutie werken, plaatsen ze borden waarop inwoners meer info krijgen over dit onkruid en lezen dat we met een proef bezig zijn.”

“ROVA is een betrouwbare partner met veel kennis”

Inwonersparticipatie

Inwoners worden in Zwartewaterland sowieso nauw bij de inrichting en het onderhoud van de buitenruimte betrokken. “Toen we in het Van Stolkspark de paden hadden verhard met Schots graniet, kwamen omwonenden helpen om de grond tegen het pad aan te werken. In dat park zijn veel bewonersinitiatieven, zoals kerkdiensten in de openlucht, muziekoptredens en ontbijtbijeenkomsten. Voor de verharding van de paden had een omwonende subsidie aangevraagd. Het park is nu weer rolstoeltoegankelijk”, zegt De Boer.

Gemeente en ROVA werken nauw samen. Van Huizen: “We hebben allebei hetzelfde doel, het voelt als één.” Ten Kate-Meulenbelt beaamt dat: “Het voelt net alsof we er een hele rits collega's bij hebben gekregen. Bovendien is ROVA een betrouwbare partner met veel kennis.” ■

Van Stolkspark

GEMEENTE EN ROVA OM TAFEL

“Vragen en doorvragen”

“Goedendag, Wat voor afval heeft u?” Dit horen inwoners als ze de weegbrug op- rijden bij het milieubrengstation in Raalte. Goed contact vind ik belangrijk. Hierdoor kunnen wij beter inschatten om hoeveel soorten afval het gaat en of het gaat om betaalde of gratis afvalstromen. Heeft iemand beide, dan adviseer ik om een keer voor het betaalde en een keer voor het gratis afval te wegen. Voorsorteren loont dus. Een voorbeeld: voor bouw- en sloofafval betaal je vijf keer meer dan voor schoon puin, zoals tegels. Ik zorg er graag voor dat men ons terrein met een glimlach verlaat.” ■

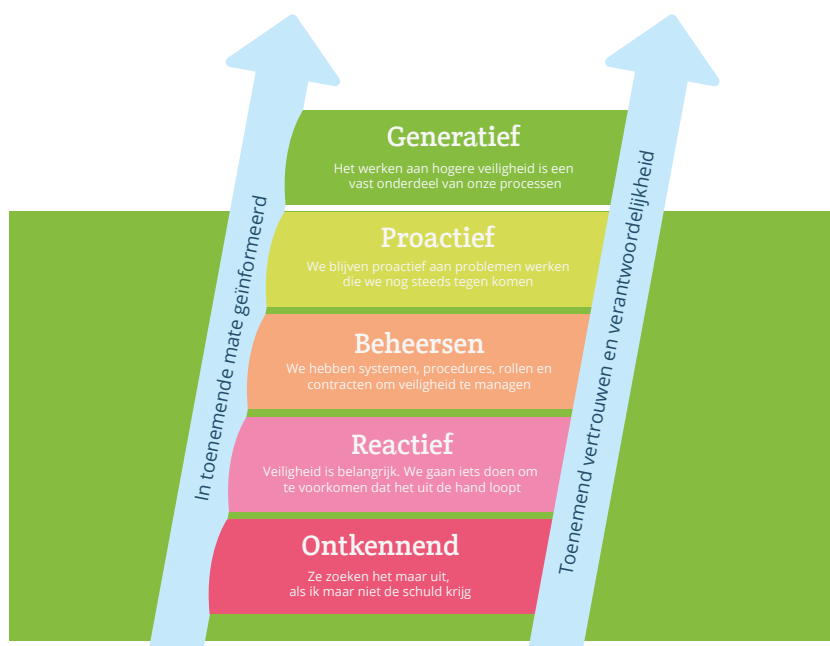
**Peter
Jansen**

Meewerkend
Voorman
milieu-
brengstation
en weegbrug

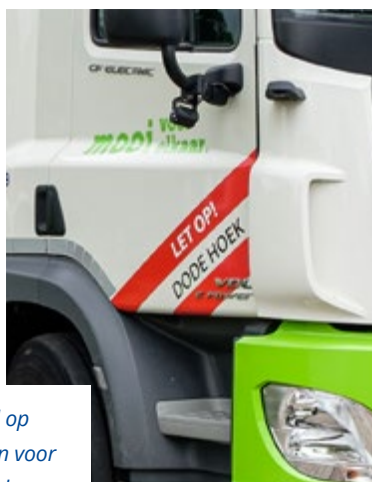
Verbonden ■ **Vakmanschap** ■ **Vooruitstrevend**

Veilig werken bij ROVA

Bij ROVA staat veilig werken hoog in het vaandel. In 2016 is daarom een ambitie voor 2020 opgesteld: 'Bij ROVA is veilig werken in 2020 onderdeel van ons vakmanschap. Iedereen voelt zich verantwoordelijk voor zijn eigen veiligheid en die van collega's. Veilig werken doen we samen.'

Veiligheid op voertuigen voor het publiek

Veiligheid door training en bewustwording

Afdeling Kwaliteit, Arbo & Milieu (KAM) onderzocht de veiligheidsbeleving en -cultuur binnen ROVA, stelden verbeterplannen op en voerde deze uit. Ook werden leidinggevenden getraind in het geven van leiding wat betreft veilig werken. ROVA maakt de ambitie voor 2020 waar en kijkt nu naar de toekomst.

Veilig werken in de toekomst

Omdat veilig werken ook in de toekomst aandacht vraagt, stelde ROVA hiervoor een nieuwe visie op: "ROVA heeft, bij de uitvoering van al haar werkzaamheden, als doel om te zorgen voor de veiligheid van al haar medewerkers, het publiek en het milieu. Bij ROVA is veilig werken onderdeel van vakmanschap. Iedereen is verantwoordelijk voor zijn eigen veiligheid en die van collega's. Veilig werken doen we samen en is een vanzelfsprekend onderdeel van ons werk."

Twee systemen bij onveiligheid

ROVA-medewerkers worden voorzien van alle mogelijke middelen, trainingen en handboeken om veilig (langs de weg)

te werken. Toch kunnen er onverhoopt onveilige of risicovolle situaties ontstaan. Met behulp van twee systemen worden deze situaties inzichtelijk gemaakt en worden maatregelen doorgevoerd om risico's in de toekomst te verkleinen en/of te voorkomen. De gang van zaken wordt gemonitord en kan op elk moment bijgestuurd worden, als dat nodig is. Met de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) brengt afdeling KAM de risico's van alle werkzaamheden in kaart en beoordelen deze. En met het systeem Meldingen Onveilige/Ongezonde Situaties (MOS) kunnen ROVA-medewerkers ongevallen en situaties melden die zij als onveilig of ongezond beoordelen.

ISO 45001 gecertificeerd

ROVA heeft zich laten certificeren conform ISO 45001, in plaats van VCA. De VCA-norm schrijft namelijk voor wat te doen en wat te hebben, terwijl ISO 45001 uitgaat van eigen verantwoordelijkheid binnen ROVA. Met deze certificering heeft ROVA een mooie stap gemaakt op de veiligheidsladder (zie afbeelding) van Beheersen naar Proactief. Uiteindelijk wil ROVA het hoogste niveau (trede 5) bereiken: Generatief. ■

Handboeken voor
ROVA-medewerkers

Hekwerk voor valpreventie

Veiligheid door persoonlijke
beschermingsmiddelen

In Hardenberg wonen echte #Terugwinnaars

#Terugwinnaars is de aanpak van ROVA om de kwaliteit van grondstoffenstromen in een gemeente te verbeteren. Hardenberg rondde het traject na zes maanden in oktober 2021 af en is nu zo enthousiast, dat elementen uit de aanpak daar mogelijk ook voor de lange termijn worden toegepast. Erik Posthumus, beleidsambtenaar gemeente Hardenberg, blikt terug en kijkt vooruit.

Om de kwaliteit van grondstoffen te verbeteren, wil Hardenberg inwoners bewust maken van het belang van afvalscheiding. "We hebben de VANG-doelstellingen als stip op de horizon: in 2025 maximaal 30 kilo restafval per inwoner per jaar", zegt Posthumus. "Dat kunnen wij willen als gemeente, maar het zijn onze inwoners die het moeten doen."

**"Dat kunnen wij
willen als
gemeente, maar
het zijn onze
inwoners die het
moeten doen."**

Aanpak #Terugwinnaars

Toen Hardenberg daarover in gesprek ging met ROVA, kwam #Terugwinnaars ter sprake. "Al vier gemeenten waren ons voorgegaan", blikt Posthumus terug. "Dat is het mooie van ROVA. Zo'n aanpak wordt helemaal uitgedacht en is vervolgens in meerdere gemeenten inzetbaar. Bovendien worden alle verbeterpunten die gaandeweg worden ontdekt, telkens doorgevoerd. Zouden we als gemeente zelf zoiets moeten opzetten, dan zou dat om veel ontwikkeltijd en geld vragen." #Terugwinnaars bestaat uit drie pijlers: communicatie, maatwerkacties en controles. De voorbereidingen gingen in Hardenberg in januari 2021 van start. Te beginnen met een nulmeting. 17 procent van de pmd-containers in Hardenberg bleek sterk vervuild. Daar stond tegenover dat 77 procent van de pmd-containers 'schoon' was. "Het eerste percentage wilden we verkleinen en het tweede vergroten", zegt Posthumus.

Communicatie

Vanaf maart is begonnen met het laden van het begrip 'Terugwinnaars' en inwoners werden daarna met verschillende communicatiemiddelen uitgenodigd om zich als echte Terugwinnaar te gedragen: afval zo goed scheiden dat er van de grondstoffenstromen nieuwe producten kunnen worden gemaakt. "ROVA heeft zich natuurlijk goed over deze boodschap gebogen en ontwikkelde hier diverse middelen voor", zegt Posthumus, "maar vanuit de gemeente wilden we die middelen ook wel graag echt 'Hardenbergs eigen' maken. Zodoende hebben we iedere communicatie-uiting in de 'look and feel' van de gemeente getogen."

Ook op sociale media, in de lokale pers en op het gemeentehuis werd veel gecommuniceerd over #Terugwinnaars. "Op het gemeentehuis stond een levensgrote kartonnen 'Pieter-Jan', een folderdisplay in de vorm van een ROVA-medewerker. Daar kon je wat-hoort-waar folders ophalen; een geheugensteuntje dat helpt bij de afweging of iets bij een grondstofstroom hoort, of bij het restafval. Verder waren er borden aan lantaarnpalen en advertenties in huis-aan-huisblad De Toren. In zo'n advertentie stond bijvoorbeeld de boodschap dat piepschuim niet bij het pmd hoort, maar naar het milieubrengstation van ROVA moet. Die boodschappen waren trouwens allemaal toegespitst op de verbeterpunten die ROVA tijdens de controles ontdekte in Hardenberg", blikt Posthumus terug.

Maatwerkacties

Met communiceren alleen kom je er niet. Er zijn dan ook diverse maatwerkacties ingezet. Een afvalcoach ging door de straten om met inwoners te praten over afvalscheiding en voor gezinnen waren er een grondstoffenspeurtocht en een pictogrammenpuzzel in de buitenruimte. "Ludieke ideeën die ook tijdens corona door konden gaan", zegt Posthumus. "En ze sloten helemaal aan op het thema duurzaamheid. Voor de pictogrammenpuzzel bijvoorbeeld, werden in de straten met sjablonen en een biologisch afbreekbare spray tien pmd-figuren gemaakt. Via sociale media kregen inwoners hints. Wie alle pictogrammen vond en de filippinepuzzel oploste, maakte kans op een Stad Hardenberg Cadeaubon."

“Deze aanpak motiveert mensen om het afval op de juiste manier te scheiden”

Controle

Natuurlijk werd ook gecontroleerd wat het effect was van al deze acties. Aan het begin van de aanpak waren drie gebieden gekozen, zonder dat de inwoners wisten welke. Wel wist heel Hardenberg dat de pmd-containers werden gecontroleerd.

Voor het inzamelvoertuig van ROVA uit, liepen zogenaamde Voorlopers. “Zat er vervuiling in, dan hingen ze een kaart aan de container. Daarop stond welke vervuiling was aangetroffen, met het verzoek aan de inwoner om de vervuiling eruit te halen. Dan konden ze de container enkele dagen later opnieuw aan de straat zetten om ‘m alsnog te laten legen”, zegt Posthumus. Om het de inwoner zo makkelijk mogelijk te maken, stond op de kaart ook dat men met vragen naar het Klantcontactcentrum van ROVA kon bellen.

“Deze aanpak motiveert mensen op meerdere manieren om het goed te doen”, zegt Posthumus. “Enerzijds omdat we hen vriendelijk uitleggen wat de juiste manier is en service bieden door een paar dagen later opnieuw langs te komen. Anderzijds vanwege sociale controle: je burens zien ook dat er een kaart aan hangt en dat je de container opnieuw aan de straat zet.”

De derde - laatste - reguliere controleronde was strenger. Dan was de herkansing pas bij de eerstvolgende reguliere inzameling, vier weken later.

Effectmeting

De effectmeting vond plaats ongeveer twee maanden nadat de #Terugwinnaarscommunicatie over pmd was gestopt. Ten opzichte van de nulmeting bleek het percentage sterk vervuilde containers gedaald te zijn van 17 naar 7 procent. En het percentage schone containers was gegroeid van 65 naar 85 procent. “Een prachtig resultaat”, zegt

Posthumus. “We hebben de inwoners bedankt voor hun goede scheidingsgedrag door vier bankjes – gemaakt van gerecycled pmd – in de buitenruimte te plaatsen. Zij mochten meebeslissen over waar de bankjes geplaatst werden.”

Elementen standaard doorvoeren

Dit is, als het aan Posthumus ligt, niet het eind van de aanpak. “Wat mij betreft worden onderdelen van #Terugwinnaars standaard opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst met ROVA. We hebben gezien wat de resultaten

zijn; het werkt. We kunnen behalve op pmd ook inzetten op de kwaliteit van gft. Richting inwoners zou ik iets met een beloning willen doen. Een cadeautje aan de container hangen als het goed gaat. ‘Je gft

ziet er goed uit, bedankt! Hiervan kunnen we compost maken’, zo’n boodschap. De puzzel en speurtocht houd ik ook graag in stand. Daar kunnen we nog meer resultaat mee boeken als we het nog beter promoten. Bijvoorbeeld via media, basisscholen en verenigingen. En verder heb ik al ideeën voor de communicatie-uitingen. Het moet meer een ‘Hardenbergs ding’ worden. Bijvoorbeeld door bekende Hardenbergers te vragen als ambassadeurs. Tenslotte moeten de inwoners het doen, dus zet de Hardenbergers op een ‘voetstuk’. En dat past helemaal bij de aanpak die we samen met ROVA hebben: niet top-down, maar bottom-up. Beginnen bij de inwoners, bij de #Terugwinnaars zelf.” ■

“We hebben gezien wat de resultaten zijn; #Terugwinnaars werkt”

Pilot met recycling van luiers en incontinentiemateriaal

Binnen CirkelWaarde werken ROVA, AVU en Circulus-Berkel samen aan betere verwaarding van ingezameld huishoudelijk afval. Zo ook van luiers en incontinentiemateriaal. In sommige huishoudens beslaat deze afvalstroom maar liefst de helft van het restafval. Een goede verwerkingsmethode kan dus een flinke milieuwinst opleveren. CirkelWaarde en ARN startten daarom in juli dit jaar een vijfjarige pilot om een nieuwe verwerkingsmethode te testen.

In Nederland zijn er zo'n 425.000 gebruikers van babyluiers en 500.000 gebruikers van incontinentiemateriaal. Gemiddeld genomen over alle inwoners van Nederland belandt er elk jaar per inwoner 10 kilo van dit afval bij het huishoudelijk afval en in het totale werkgebied van de drie CirkelWaarde-partners jaarlijks zo'n 40.000 ton. Het verwerken van luiers en incontinentiemateriaal tot nuttige grondstoffen heeft naar verwachting dan ook veel impact op de hoeveelheid restafval én op het milieu.

Omzetten en vergisten

ARN experimenteert in Weurt met de nieuwe verwerkingsmethode. De verwerkingslocatie werd na de eerste proeffase opgeschaald, waarna CirkelWaarde met ARN in juli dit jaar een pilot startte. De luiers en het incontinentiemateriaal worden in een reactievat onder hoge thermische druk verwerkt. Hieruit wordt een herbruikbare kunststoffenstroom gewonnen. De luierinhoud wordt vergist. Hierbij wordt biogas gewonnen die wordt omgezet in groene stroom. Uit het resterende slib wordt een biogranulaat gemaakt, dat wordt ingezet als biomassa voor energieopwekking en op termijn mogelijk als meststof.

CirkelWaarde levert voor de pilot 1.200 ton luieraafval en incontinentiemateriaal aan per jaar. Tegelijkertijd wordt bekeken welke eisen de verwerkingsmethode stelt aan de inzameling. Aandachtspunten wat betreft het verzamelen van de resultaten zijn: verspreiding van microplastics, geuroverlast en besmetting met ziekteverwekkers en/of medicijnen. Deze

verwerkingsmethode bespaart ca. 899 kilo CO₂-eq per ton luieraafval per jaar, ten opzichte van verbranding van dit afval. CO₂-eq is een meeteenheid die gebruikt wordt om het opwarmend vermogen ('global warming potential') van broeikasgassen weer te geven.

Verwerkingsopties vergelijken

De hoeveelheid afval die in deze pilot wordt verwerkt, is een klein deel van wat er in het CirkelWaarde-gebied aan luiers en incontinentiemateriaal vrijkomt. Daarom wordt de gescheiden inzameling nog niet uitgebreid. De verwerkingslocatie heeft immers een beperkte capaciteit en de verwerkingsmethodiek moet zich eerst bewijzen. En: er zijn meer partijen bezig om hun eigen technieken te ontwikkelen. Zijn die partijen toe aan verwerkingsproeven, dan speelt CirkelWaarde ook daar graag een rol in, om de verschillende opties te kunnen vergelijken.

Werkvoorbereiding is klaar voor het werk in de buitenruimte

ROVA's rol in het beheer van de buitenruimte (BBR) groeit. Inmiddels verzorgen we in vijf gemeenten het beheer van de buitenruimte en de verwachting is dat er meer volgen. Dat vraagt om een verdere professionalisering van de afdeling Werkvoorbereiding. Daarbij hoort ook de ingebruikname van de nieuwe software ArcGIS en doorontwikkeling van GroenVision. Daarmee kan efficiënter en makkelijker worden gewerkt. Interim teamleider Arjan de Bruin vertelt over de nieuwe ontwikkelingen.

“Nu Winterswijk, Zwolle, Zwartewaterland, Oost Gelre en Westerveld gebruik maken van onze diensten voor het beheer van de buitenruimte, is een gestroomlijnde aansturing nodig. Daarom gaan we onze werkzaamheden en systemen standaardiseren en professioneler organiseren, zodat we efficiënter, makkelijker en in iedere gemeente op dezelfde manier kunnen werken”, zegt De Bruin.

ArcGIS

De komst van ArcGIS, een geografisch informatiesysteem van de maker Esri, is daarbij een belangrijke stap. Dit softwareprogramma brengt ons hele BBR-werkgebied digitaal in kaart. Letterlijk, want op plattegronden van de gemeenten is precies te zien wat waar staat en wat daar moet gebeuren. “Dat klinkt simpel, maar het vraagt om specialisten op het gebied van geografische informatiesystemen. Die mensen zijn schaars,

Arjan de Bruin

Madeleine
van der Toorn

daarom zijn we ontzettend blij dat Madeleine van der Toorn sinds vorig jaar bij ons op de afdeling Werkvoorbereiding is komen werken als GIS-specialist. Zij maakt het werken met ArcGIS technisch mogelijk”, zegt De Bruin.

De teamleider schetst een situatie die dagelijks voorkomt, om het voordeel van het nieuwe systeem te verduidelijken. “Als we bomen snoeien, maakten we voorheen een papieren printje van een kaart. Daar tekende de werkvoorbereider met de hand in wat er moest gebeuren. Waren de boomverzorgers het kaartje kwijt of werd het vies door het buitenwerk, dan had je direct een uitdaging. Nu kleuren we het op de digitale kaart. De mannen buiten zien op iPads wat moet worden gesnoeid. En, als ze ergens niet bij kunnen, bijvoorbeeld omdat er bouwhekken omheen blijken te staan, kleuren ze die bomen oranje. Ook kunnen ze aantekeningen maken. De afdeling Uitvoering, maar ook de Werkvoorbereiding en eventueel de opdrachtgever, zien daardoor realtime wat buiten gebeurt, hoever de werkzaamheden zijn en of het op schema ligt.”

En”, zegt De Bruin verheugd, “dit is nog maar het begin. Want in toekomst willen we ArcGIS combineren met gps. Dan ziet het systeem aan de hand van bijvoorbeeld gps-apparaten op de maaimachines welke velden zijn gemaaid en kleuren de gemaaide gazons automatisch van rood naar groen. Met deze koppeling in ArcGIS ziet de uitvoering direct op kaart wat de voortgang is en kan de teamleider bijsturen waar nodig. Hiervoor loopt nu een proef door te koppelen met Fleets Online.”

Rapportages en flora en fauna

Behalve het efficiënt aansturen van de uitvoering, is er nog een voordeel. We kunnen ook nog beter rekening houden

met flora en fauna. Met digitale kaarten kunnen we aangeven in welke gebieden we niet mogen werken, bijvoorbeeld omdat daar een beschermde salamander zit. Vroeger kregen medewerkers uitgebreide rapporten. Al die informatie moesten ze onthouden. ArcGIS werkt beter en dat heeft een positief effect op de flora en fauna.”

GroenVision

Ondertussen wordt op de afdeling Werkvoorbereiding ook het calculatieprogramma GroenVision verbeterd ingericht. “Krijgen we een offerteaanvraag voor een uitvoeringstaak in de buitenruimte, dan maken we een calculatie. Hoeveel arbeidsuren, welk materiaal, hoeveel storkkosten en welke machines zijn nodig? Dat deden we eerder ook al, maar met GroenVision kunnen we dat gespecificeerd op een rij zetten. We werken nu met standaard werkpakketten. Schoffelen bijvoorbeeld, heeft de code E01. Diezelfde code gebruiken medewerkers voor hun urenregistratie. Zo weten we ook voor de nacalculatie of we voor deze onderhoudstaak binnen de begroting zijn gebleven. “We kunnen zo makkelijk rapporteren wat er is gedaan, hoelang daarover is gedaan en wat de kosten ervan waren, we kunnen het dus bedrijfsmatiger aanpakken,” zegt De Bruin.

Ook bij veranderingen op de lange termijn is de ROVA-brede uniforme calculatie en registratie belangrijk. “Zien we bijvoorbeeld dat ons werk door klimaatverandering meer of minder tijd begint te vragen, dan kunnen we precies zien waarin het verschil zit. Zo kunnen we samen met de gemeenten aan de hand van kloppende, actuele inzichten bijsturen in het veld, maar als het nodig is ook in de begroting.”■

ROVA werkt als
maatschappelijke
onderneming samen met
inwoners en gemeenten
aan een mooie en schone
omgeving, nu en in de
toekomst.

WWW.ROVA.NL

